

Sárospataki

Ifjúsági Közlöny

.....

Főszerkesztő:

Társzerkesztők:

Felelős szerkesztő:

Darányi Lajos

Csathó József, Harsányi László, Harsányi György

Kovács József

.....

TARTALOM:

Csathó József: Az emberek. — Tábori Pál: Végzet. (Vers.) — Kiss Sándor: A magyar református theologus ifjúság legfontosabb feladatai. (Folyt. és vége.) — Zsoldos Benő: Egy elfeledett pataki poétáról. — Tábori Pál: Anyámnak. (Vers.) — Kőrössy Sámuel: Egy mendikás naplójából. — Képes Géza: Őszi éjen imádkozva. (Vers.) — Darányi Lajos: A mi halottaink. (Zelles Lajos és Kovácsy Sándor.) — Hubay Lajos: Találkozás. — Komáromy Sándor: A da maszkusi úton. — Egyleti élet. — Hírek. A kiadóhivatal üzenetei.

.....

Megjelenik július és augusztus kivételével havonta egyszer.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Sárospatak. — Kollégium.

Előfizetés:
Egész évre ... 4 pengő
Félévre ... 2 pengő

Sárospataki
Ifjúsági Közlöny

XLIV. évfolyam.

Január hó.

1929.

Főszerkesztő:

Társzerkesztők:

Felelős szerkesztő:

Darányi Lajos

Csathó József, Harsányi László, Harsányi György

Kovács József

Az emberek.

Nietzsche: Még ma is majomabb majom az ember, mint akármelyik majom.

A legendák és gyermek-mesék ijesztő felfegyverkezett sárkányaihoz lehetne hasonlítani manapság leginkább azt, mit így neveznek „az emberek.”

Az újkor asszonyai sok-sok fájdalmat tűrve tették karcsubbá magukat; az újkor férfiai izzadó homlokkal járnak szűk, de divatos kemény gallérokkal, szűk kicsiny cipőkkel. A ma szenzációja a lábat kicsinyítő pedikűrös, ki bizonyára vagyonna tesz szert, mert a kis láb elegánsabb, mint a nagy. Repkedés az északi sarkra, turaút a Cordillerákon, lovon Párisból—Bukarestbe és a többi: tisztelgés a sárkány előtt.

Minden ember küzd, fárad, hogy a róla alkotott vélemény jó legyen. Elnézem sokszor a nyomorban küzdő családot, kls gyermeke szájából veszi ki a kenyeret, csakhogy a divathoz assimilódn tudjon. Elnézem sokszor a nyomorú családot, ki az Istent is az emberekben keresi s a jó hírért talán őt is odaadná. Elnézem a sétányok káprázatos pompáját s a nagyvárosi zug utcák nyomortanyáit s ilyenkor mindig Rousseau-ra gondolok: Zurück zur Natur. Elnézem az egy ruháért anyát ott hagyó gyermeket, vagy a rouge-os arcú anyákat, kiknek retiküljében a biztosító tű helyét sokszor az arcfesték pótolja. Elnézem a templomok öblös hajóit, mint figyelik a padokból kíváncsi szemek egymást, elnézem a templomból kijövőket, mint bírálgatják az öltözékeket. S ilyenkor mindig eszemben jut, ez-e az a Jeruzsálem,

galambárusaival s kufáraival, akik felett sirt az Úr, s akiket korbáccsal űzött ki az Atya hajlékából.

Mindenki szeretné, ha a mindenkitől szerettetne, s kétségbe van esve. ha valaki rosszat mond róla, vagy ha ellenséggel találkozik. S amikor a jóhíret féltő, nyájaskodó s meggyőződését sokszor megőrlő sima emberkéket nézem, eszembe jut az Úr szava: „Jajj néktek, mikor minden ember jót mond felőletek, mert úgy cselekedtek a hamis prófétákkal az ő atyáik.”

Két nagy szempontból ítéltetünk meg. Az örökké való Isten s az emberek által. Mily hatalmas az s mily kicsinyes ez. Sokszor nevetéses dolgok kezébe adják a fegyvert az embernek s végső elkeseredésre vonják, szokszor kis semmisségek ölik ki minden idealizmusát s facsarnak ki belőle minden életnedvet. mert pusztán az ember nézett s nem az Isten szempontja alá helyezkedni. Milyen más lenne egyszerre az emberiség élete. ha titkos szobáink s terveket kovácsoló gondolatkamráink falára felírnánk ezt: Mit szól hozzá az Úr?, s le-törölnénk még az árnyékát is az „embernek“. Milyen sok üres, fel-fújtt léhaság maradna poshadna össze, milyen sok pedi- s manikűrös s divatkereskedő zárhatná be üzletét, ha egyszer az ember nem a másik kis emberkének, hanem az Istennek akarna tetszeni.

Egy nagyon fontos döntés: az Úr, avagy az emberek. Hiszen templomaink szentségét is fertőzik e gondolatok. A látogatók 80 százaléka érzi a vágyainak kielégítéséért megy oda. Sokszor divatos öltözethiány miatt távol maradnak onnan, hová ellenállhatatlan vágy-
 gyal kellene törni, levetkőznie mindent. A vallásosság emiatt lesz sok-szor csak felfújtt üresség, innen datálódik a mai kor újságjainak sok véres s borzalmas cikke. Mintha különös átok alatt lennénk, mintha lidércnyomás lenne rajtunk s nem tudnánk szabadulni.

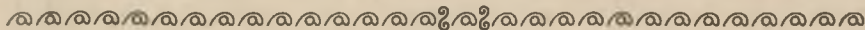
S mennyi, de mennyi hamis próféta jár most a világban, akiknek pan lett a vallás, haza, erkölcs s a többi mind-mind, akik most jobbra, majd balra dülnek s járnak a hullámmal le s fel. Látszólag ilyenekké a világ, de jaj ezeknek. mert mindenki jót mond róluk, az ő szívük pedig lágymeleg és könnyen roppan.

Az ember nagy pillanatokban érzi, mit jelent számára az Úr. Ha tud igazán, élő hittel imádkozni, ha tisztában van azzal, amit hisz, ha biztosan és szégyen nélkül zendül ajakán a zsoltár, ha tud szeretni, de tud gyűlölni is, ha szava érdes, mert az Úr igazságának ereje érzik abban, telve van tartalommal s nem az emberi dolgok léhaságával, ha szeretik egyesek, de sokan gyűlölik és ott áll mellette az Úr, sohasem fárad és sohasem törik meg.

Nagy az esély a mérleg egyik serpenyőjében. Szakítani a világ sok bajával s egy sereg gyűlöletes arcot teremteni. De nagy az esély a másik serpenyőben is. Sok hazug s későbbi csalárd mosoly helyett az örökkévaló Isten szava s ereje: „Jól vagyok jó és hű szolgám.“

— Választani nehéz, választani könnyű.

Csathó József.

Végzet.

Vannak, akik azért születtek,
Anyjuk méhéből egyért lettek:
Hogy adjanak.

A nevetésük egyért hangzik,
A könnyük csak egyért patakszik:
Hogy adjanak.

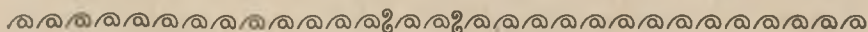
A csókjuk azért simít ajkat,
Lelkük egyért szól s egyért hallgat:
Hogy adjanak.

Egyért gyűlölnék, ölnek, élnek
— Prédáiu! a szenvedélynek —
Hogy adjanak.

Ezért gyötrődnek véres vágyban...
Ezért nyugszanak a halálban:
Hogy adjanak.

S ezek a nagyon gazdagok...

Tábori Pál.

A magyar református theologus ifjúság legfontosabb feladatai.

(Folyt. és vége.)

III. Mit kell elvégezni e csodálatos tisztaságba öltözött seregnek? Teljes purificatiót, önmagadban s a közéletben. Trükkök, emberi érdekek helyett uralomra juttatni a Regnum Christianumot.

1. Küzdeni kell neki. Próféta tüzét fel kell használnia. Tudja, hogy ez az élet harc, tehát ő támad másokat Krisztus diadaláért! Akármennyivel kellemesebb is lenne békés életet élnünk, háború lesz az osztályrészünk. Lángostorral verdesem magam, hogy tudjam a

gonoszt másokból kiűzni. Az igazság lesz fanatikus nézőpontunk, mitől senki és semmi kedvéért el nem távolodhatunk.

2. Tanít hatalommal. Visszatér az ősök tudománnyal megalapozott életéhez. A reformáció tudós papjaihoz, kik a latin, görög, zsidó tudományokban otthonosak. Furcsa ez, de így van, kik a theologia után kezdenek el igazán tanulni. T. i. itt életet kell most teremteni, lelkiismeretességünk mondatja velünk, hogy tudományosságunkban bizony hézagok maradnak. Az elhízás helyett majd ez lesz foglalatosságunk. Megkedvelteti népünkkel a Bibliáról való beszélgetést, természetes arccal terjeszti a bibliaköröket. Ha minden család bibliakörben nevelődik! Mi lesz akkor, Istenünk, remeg a lelkünk az örömtől, mi lesz itt?!

3. Tud fegyelmet tartani, minden téren. Nem lehet már a ködbe tölteni az egyházfegyelem kérdését. De jól tudjuk, hogy ezt soha nem fogja megvalósítani olyan papság, amely lélek szerint is nem készül reá. Bent a teológián kell nekünk mintagyülekezetet szerveznünk, itt kell elsősorban az ifjúság autonómiája alapján legerősebben megszerveznünk s vinni szerte az itélni is tudó pásztorok seregét.

4. Nem maradhat kegyes akarattal a diakónia. Egyházunknak tényleg kell segíteni tudni minden rászorultat, de csak rászorultat. Szociális viszonylatban óriások a mulasztásaink, nagyobbak, mint a római egyházé. Szeretnénk statisztikát készíteni a theológusok gyülekezeti munkáiról, a kórház, vasárnapi iskola, gyülekezetekben való munka kérdése jól tudom mind életünkben kavarog. Tudjuk, hogy nem mindig mi vagyunk az okaí, ha nem minden akarásunk sikerül, de vegyük csak számba, milyen óriás energia fekszik a jövőendő ígérésében Ismétlem szokásos gondolatomat: Ha meg tudnók szentelni az Ige előírása szerint a vasárnapot, bizony sok minden megoldódnék. Megérezné a budapesti Tripolisz, a nyomortanyák vidéke, a szeretetmunka!

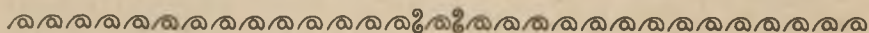
5. Elveszett a közéleti hitelünk! vissza kell állítani a régi súlyt. A közéletben, politikában (a diakpolitikumot értem jelenleg) vállalnunk kell a söprű szerepét. Mindnyájan tudjátok, milyen nagy tisztogatásra van itt szükség. Honnan induljon, ha nem a teológiáról. Forgolódnunk kell a diákközéletben, csak a mi értékeinkre vigyázzunk, be ne piszkolódjának. Nem érne semmit a törekvésünk s nem lenne kálvinista a munkánk, ha a közélet átfelmálására nem gondolhatnánk.

6. Urnak kell lennünk a Mammon fölött. A sáfárság soha nem kezdődhet máshol, csak ahol indít a Lélek. Hogy elámul ez a világ, ha megmutatnánk nekik, hogy apró fillérekből s egyes pengőkből is tud ám Isten csodát fakasztani. Az imádkozáson s magunk megfegyelmzésén fordul meg, létrejön-e a beteg theológusok reménysége. Szeretnénk statisztikát készíteni a theológus fillérekről, nem is tudjátok, milyen óriási összeg fölött diszponál 100 theológus ember. Ha ígérést tennék egymásnak jövőendő gazdálkodásunkról, jövedelmünk befektetéseiről, hogy megoldódnék minden finaciális kérdés a magyar református Anyaszentegyházban.

7. Hit által csodákra mer vállalkozni ez a sereg. Ami ma még nevetséges bolondság, már itt vajúdik a mélyen. Tudjátok-e barátaim, hogy a mi időnkben kell megvalósulni a „szabad államban szabad egyház“ kálvini ideáljának. Az államsegély nélküli egyház, az önkéntes adózás rendszere itt zörget, kénytelenek vagyunk tudomást szerezni róla. Magyarországon jelenleg egy gyülekezetben van. Azt hiszitek, meg tudjuk oldani ezt Isten kegyelme nélkül? Készülnek a csodák, legyetek készen az átvételükre!

8. Konkrét tennivalóként vagyok kényszerülve megemlíteni, hogy a papok mammut, egymásnak hízelgő tábora helyett jönnie kell a Lélek szerint való közösségének. Félre ne értsetek, eredmények vannak. Isten az eddigiekkel is csodákat tett, de majd ha Isten fegyelmez, ha „lésznek mindnyájan Istentől tanítottak,“ milyen egyházi élet lesz akkor. Elképzelni sem tudjuk, mit készített az Isten, de boldogan repes a szívünk. Ő akarja így s látjuk a jövőndőt, mi lesz 10 év múlva. Itt készülnek a megírandó könyvek, születnek a martírok, a hősök, készül Isten fegyvertára a bűn világa ellen.

Kiss Sándor.

Egy elfeledett pataki poétáról.

— Emlékezés László Andorra. —

Irta: Zsoldos Benő.

Az imént elbúcsúzott polgári esztendőben kerek húsz éve múlt annak, hogy az újabkori magyar költészetnek egy szelíd szavú, elsődrendű tehetségű munkása örök álomra húnnya le szemeit és a pataki reformátusok árnyas sírkertjének békés lakója lett. Halálának ezen az immár két évtizedes fordulóján nyilvánosan nem is esett szó róla, Patakon is már nagyobbára elfelejtették (a felejtéshez mindenütt olyan mesterien értenek az emberek, különösen itt, az ezeréves magyar földön!) — pedig költői tehetség dolgában legalább is volt akkora súlya, hogy ha az isteni Gondviselés még egy két évtizedig élni engedti s kedves hangú lantján nem pattannak el oly megdöbbenően korán a húrok: egészen bizonyosan az *országos hírnév* országútját járta volna. Amint hogy ennek a hírnévnek a szellője már életében meg is érintette és pedig nem kisebb „felfedező,“ mint a magyar költők és írók felülmúlhatlan fejedelme: *Jókai Mór* útján. Amint ezt az alábbiakból, — melyekről ma már szintén nem tud a hamar felejtő világ, — mindjárt meg is fogjuk tudni.

Felejthetlen jó barátom volt ez az Istenadta költő, — bár nem volt se földim, se iskolatársam. — Bölcsője ott ringott még a szép Szilágyság szelíd vidékén, — amikor pedig én a hittudományok buzgó hallgatása s egy évi kolozsvári egyetemi bölcsészkedés után a pataki jogakadémia első évfolyamára léptem, ő már ugyanott az utolsó félévét kezdte meg, hogy aztán nemsokára a bírói hivatás

szolgálatába szegődjön. (Mint a zilahi kir. törvényszék albirája halt meg.) Az ezt megelőző évek alatt azonban ismeretségünket meghitt barátsággá fejlesztette egy szétszakíthatatlanul erős lelki kapocs: a *költészet*, általában az *irodalom rajongó szeretete*.

Mindig élénk emlékezetemben él az az eredeti kis „irodalmi társaság,” melynek csupán két rendes- és egy kültagja volt. A két rendes tag volt: László Andor és e sorok írója, a kültag pedig egy pötlőmnyi kis leánya: Andor barátom *Aranka* nővére, kit ő valamennyi testvére között is talán a legjobban szeretett: valósággal imádta ezt az értelmes kis leányt, aki okos nagy szemeivel megértően csüngött a legújabb verseit előttünk felolvasó bátyján, mialatt ez őt szeretettel az ölében tartotta Aranka ez időben még jóval innen volt a betűvetés tudományán. Mi ketten voltunk. én: a kritikus és Aranka, a hallgatónközönség, a mi szorgalmas poétánknak legmeghittebb emberei. Nem kellett ennek az irodalmi társaságnak se tisztikar, se alapszabály, azért a felolvasó-ülései mindig sikerültek s bizony a legkevesebbé sem álmódozott a nagyvilág babéraitól.

No, de elmondom ezen a helyen (hiszen valamikor ő is szerkesztője volt ennek a lapnak s a történet kezdő számai is épen az *„Ifjúsági Közlöny”*-höz vezetnek), — hogy mikor és hogyan legyintette meg legelőször az én boldog emlékezetű poétabarátomat az *országos hírnév* fuvallata.

1897-ben, tehát már jó harminc esztendeje történt s ha jól emlékszem, tavasz idején. Egy napon nagyon érdekes és általános feltűnést is keltő tárcacikk jelent meg *Jókai Mór* tollából a *Pesti Hirlap* ban (vagy talán az akkori *Magyar Hirlap*-ban volt az, már nem tudhatom határozottan. mert a kérdéses lappéldányaim valahogyan elkallódtak). — Abból az alkalomból íródott ez a tárcsa, hogy egy vidéki ifjú Gömör megyéből, — aki ma is él, de a nevét nem leplezem le, — furfangos módon akart a neves költők sorába emelkedni. A felvidéki lapokban időnként megjelent sikerültebb költeményeket kivagdosta, összegyűjtötte s mikor így egy kötetre való kézirat együtt volt, mint a saját szerzeményeit, a saját neve alatt beküldötte Jókai Mórnak, a nagy szellemóriás véleményét és a versek kiadása érdekében protekcióját kérve. Szóval, a beküldő óriási lelkiismeretlenséggel s az író király agyafurt becsapásával a múlt század egyik legégbekiáltóbb plágium-kísérletét akarta imigyen elkövetni.

Jókai Mór természetesen mit sem tudott a versek eredetéről. Átolvasta az egész küldeményt s ennek hatása alatt írta meg aztán a szóban forgó tárcacikket. Jól emlékszem, — e szavakkal kezdődött: „Fogjatok meg!” — és a világ legszeretetremlőbb jóhiszeműségével jelenti be, hogy egy új lángész jelent meg a magyar költészet egén az eddigi ismeretlenség homályából, (meg is nevezte a beküldőt), akihez fogható kevés van a jelenkor nagy magyar költői közt is és összes irodalmi fórumaink és kritikuskaink megértő figyelmébe ajánlotta Jókai az általa most így felfedezett zseniális ifjút. Az volt a szerencse, hogy Jókai e hosszabb tárcsa keretében egynehány versből szemelvényeket tett közzé, egy verset pedig, melyet ő különösen

lángeszű alkotásnak tartott, ország világ épülésére egész terjedelmében leközölt. S épen ez a vers volt az, mellyel Andor barátom az eseményekbe bekapcsolódott s mely nekem módot adott egy akkor szenzáció erejével hatott irodalmi „leleplezésre.“

A szerkesztésem alatti „Ifjúsági Közlöny“ ben annak idején László Andornak egy igazán elsőrendű költeményét tettem közzé „A vén falióra“ címmel, amely ezzel a strófával kezdődött:

„Öreg óra öreg kocsmá falán,
Száz éves is régen elmúlt talán.
Itt-ott van meg rajta még a festék,
Leszedte már a hosszú öregség.
Az időt se láthatni meg róla,
Mert letörött mindkét mutatója.“

Jól ismertem ezt a szép verset, hiszen legelőször épen az említett „irodalmi társaság“ ban olvasta fel azt a szerző, nagyon tetszett az a kritikusnak is, Aranka meg jó darabig nem hagyta békén a bátyját, hogy ő mindenáron látni szeretné azt az öreg faliórát. A vers későbbben mint bevezető költemény jelent meg László Andornak Zilahon, 1905 ben „Versek“ egyszerű cím alatt kiadott költeménykötetében, melyet őszinte kegyelettel őrizgetek néhai barátomnak ezzel a sajátkezű dedikációjával: „Baráti igaz, meleg szívem szeretével, Andor.“

Képzeltetni nagy meglepetésemet, mikor a Jókai Mór által agyba-főbe dicsért s legkiválóbb irodalmi alkotásnak elismert költeményben elsőtől az utolsó betűjéig „A vén faliórát“ ismertem fel. És az is érdekes, — amint azt azután sorban meg is állapítottam, — hogy a Jókai által a neki beküldött gyűjtemény legszebb darabjai gyanánt szemelvényekben ismertetett többi versek is legnagyobbbrészt szegény Andor barátom szerzeményei voltak.

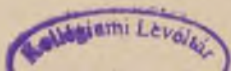
Első dolgom volt ezek után hosszabb *express* levélben felvilágosítani Jókai Mórt, hogy vakmerő plagizátornak esett áldozatául és sorra leírtam neki László Andornak a tárcacikkben idézett többi verseit is. Jókai e leleplezésem után teljesen meg volt győzve s másnap ugyanabban a napilapban egy újabb, nagyobb terjedelmű tárcacikket írt, melyben részletesen leírja a leleplezésem összes körülményeit, egyúttal most már László Andornak nyújtva át az őszinte elismerés babékoszorúját De megfogadta azt is, hogy ezentúl minden neki küldendő vers gyűjteményt olvasatlanul a tűzbe fogja dobni.

Kétségtelenül ez az epizód volt az én szegény, hamar elköltözött Andor barátomnak a legnagyobb poétai sikere az ő rövid életében.

A kis „irodalmi társaság“ még élő tagjai: Aranka és én híven őrizzük lelkünkben László Andor meleg szívének ránk árasztott szeretetét, melynek melege két évtizeddel együtt örökre kihült . . .

Csak a szeretet és önfeláldozás, ezek olyan vágycs, amiket mindig kielégíthet az ember, mindenféle külső körülmények között.

Tolsztoj.

Anyámnak.

Néha révülten elgondolkozom:
 Honnan is jövök s jaj, hová megyek?
 Milyen jel ég fájó homlokomon
 S mennyire húz le az örök kereszt?
 Magamban vagyok a földi tanyán —

Iyenkor reád gondolok, anyám . . .

Sokszor csatázom számalom csatában
 És önmagammal is, de csúf a harc . . .
 Későn jövök rá: utat nem találtam,
 Kegyetlen volt a tépő élet sarc . . .
 Vergődöm a józanság hajnalán —

Jóságod nyugtat szeliden, anyám . . .

Szerelmes szíveddel gyötrődve bolyongok,
 Csalfa csalódás tépi álmomat;
 Belém sebeznek véres kétely-gondok . . .
 Önvád is szól: mért vártam tulsokat . . .
 Mint megbocsájtás mult ravatalán —

Szived közel van szívemhez, anyám . . .

Fertőbe tévedt nem egyszer a lelkem,
 Mert hitt a szónak, amely sohse szent.
 S a kába napfény sugarára kelten
 Hiába dalolt éneket a csend.
 Pedig megtisztulnék, ha hallanám . . .

Emléked dalol Soljvejgben, anyám . . .

Ha néha napsugár-iv koszoruzott
 S kis pihenést adott a vers, a rim —
 Szelid dalokra simultak el a húrok
 És nem jajongott bennük Ős-Kain . . .
 A boldogság ujjongó fogatán —

Sugárzó szemed kísért el, anyám . . .

Mondd, hogy köszönjem? Ajkamon pecsét . . .
 A szó is szürke, csak szívem beszél —
 Ha dobbanása szivedhez elért —
 Igaz ajándék, bármilyen csekély.
 Gyötrődve könnyes, kacajos csatán —

Poétafiad így köszönt, anyám!

Tábori Pál.

Egy mendikás naplójából.

— Részletek *Kőrössy Sámuel* hosszabb rajzából. —

Február végén szép napok jártak. Az iskolakertből eltakarodott a hó. A mellékutak még lucskosak voltak, de a fő allé, amelyik a vasuti állomásra és a Náczi vendéglője felé vezet, olyan volt, mint az aszfalt. A bokrok aljában a télizöld viritott. A tornatér is kezdett délutánonként lármás lenni a labdától, bigétől. A faleveleket paraszt lányok gereblyézték nagy nótázva:

„Már Patakon vigan muzsikálnak,
Jó kedve van a cucilistának.
Nekem is olyan jó kedvem volna,
Ha a babám cucilista volna.“

Nagycsizmás emberek lábtókat cipeltek a fák között: nyesték Szueta kertész vezetése alatt. Ez a Szueta jó alak volt. Nagycsizmájú kis ember, nagy fejű, ritka bajuszu. A tornacsarnoknak is ő volt a szolgálja, fűtötte, a homokot gereblyézte, amiből a tornacsarnok feneke volt. Eltanulta a tornatanár vicceit s azt mondogatta nekünk, méltóságos hangon. Leereszkedve bánt velünk. Egyszer Hazafy Veray János járt Patakon, a vándor suszterpoéta, ihletet gyűjteni a muzsák városában s az iskolakertben szavalgatta a verseit. Nagy had mendur a nyomában s éljenezte az árvalányhalas kalapu, fokosos, magyarruhás, kis mokány költőt. Szuete bácsi riogatta a fűre lépőket s zavarta költői működésében. Egyszer csak a hőbortos poéta elveresedik, dühbe gurul s mint egy Jupiter Tonans vágja a fejéhez a ménkűt a lócáról, amin ép állt:

— Szueta János,
Legyen neked a sir tágos!

Ha meg akartuk ezután bosszantani csak ezt kiáltottuk s mind járt elöntötte a pulykaméreg.

Tizenkettő előtt jöttünk ki az ebédről. Haza se mentem, hanem ott ögyelegantem a fűvészkertben. Egy oldaltető része volt ez az iskolakertnek, olyan, mint egy sakktábla. Pázsittal szegélyezett kis kockákra osztva. Mindenik kocka egy ágyacska, mindenik ágyacskában egy növény fehér táblácskával megjelölve s ráírva a növény latin s magyar neve. Ezeket a táblácskákat nézegettem, mert még az ágyacsok őresek voltak. Egyre rá volt írva: *Phisalis alcecegi* s alatta magyarul: *Zsidó cseresznye*. No, — gondolom. — majd ezt később szemmel tartom: mi lehet ez? Itt nem voltak fák, csak imitt-amott egy ágyacskában egy egy bokor. Jól sütött a nap. Szinte éreztem, hogy szíjva magába a testem, mint a spongya a vizet.

A fűvészkertet egyik oldalról a főallé határolta. Nagy félrehajlott akácfák álltak ott: a folytonos északi szél elgörbitette őket a fűvészkert felé. Egyszer csak a Szueta bácsi méltóságos hangját hallom egy nagy görbe akácfa alól:

— Ide, ide, emberek! S két ember tűnik elő egy nagy létrát cipelve. — Odatámasztják az akáchoz és az egyik ember nagy lomhán mászik fel rajta egy fűrészszel. Theológus diákok sétálnak el arra: azok is megállnak s nézik az embert fent, — távolról. Egyszer csak zörren a bokor s egy időses theológiai tanár is ott áll s néz felfelé, mint a kacska a napba. Ezt a tanárt sokszor megbámultam. Most is elfelejtettem a Phisalis alcecengit, fűvészkertet, napot, mindent, csak őt néztem. Szép hatalmas alak volt. Szomorú komoly arca őszes-fekete szakállu. Parancsoló orra, fiatal tüzi szeme. Hallottam egyszer a „pletykadombon“ a nagy diákoktól beszélni, hogy Pesten, konventgyűlésen egy festőművész felkérte: legyen modellje egy nagy képen levő Keresztelő Jánoshoz. Olyan is volt, mint egy Ótestámentumi szent, tanár-ruhában. Ez a tanár a gazdasági választmány elnöke volt. Amint nézett fel, mondta az embernek:

— Ne azt a galyat vágja, a másikat, amelyikhez támaszkodik. — S az ember egy derékvágásu, mohos ágat kezdett nyiszolni buzgón a fűrészszel.

Én áhitattal néztem a tanárt: mennyit tudhat ez? Mennyi minden titok lehet abban a boltozatos homloku fejben megfejtve? Az is eszembe jutott, hogy hallottam valahol: az Izagógikát tanítja a theológusoknak. Miféle rejtelmes tudomány lehet az? . . . Izagógika . . . még kimondani is különös.

Nézem . . . nézem . . .

Egyszer csak nagyot reccsen fent a galy, s rémes sustorgással csap le. A tanár kemény kalapja forogva száll a bokrok közé. De ő maga áll, holtra váltan, őszes, fekete haja libeg, a kezét görcsösen összekulcsolja, mintha imádkoznék. Én félig ájultan nézem . . . nézem. A theológusok rémülten szaladnak hozzá. Ő tántorogva lép egyet félre s rekedten sutogja nekik:

— Az Isten kezében vagyunk szüntelen . . . az Istenében! . . .

Mikor már csak a mindenfelől rémülten odacsődülő diákok voltak ott, s magyarázták egymásnak a rémes esetet, Szueta bácsi is tudományos előadást tartott:

— Mert hát fiúk, nincs mit hinni a fának, ha dűlni kezd. Olyan az, mint az asszony. Nem lehet azt kiszámítani, hogy merre esik, ha egyszer elkezdi. — S krárogott egyet, mint a torna tanártól elleste. Még tán többet is mondott volna, de egy mendikás a bokrok közt elsivította,

— „Szueta János,

Legyen neked a sir tágos.“ — Hát bezárta a dissertációt egy káromkodással s odébb vonszolta nagy patkós csizmáját.

. . . Másnap reggel a IV. számú teremben, izagóka óra előtt a theológusok a XCI. Zsoltárt énekelték el, mielőtt a tanár leült a kathedrára.

„Aki a felséges Úrnak lakozik oltalmában,
És ily nagy hatalmasságnak nyugoszik árnyékában:
Az ilyen nyilván mondhatja: Isten az én kőváram,
Ő életemnek oltalma és csak Őbenne bízom!“

Szegény öreg tanár, még akkor is a szemét törölgette.

*

A Kollégium előtt is, — és vele szemben, — az út másik oldalán is, az iskolakert előtt volt egy-egy hid. Széles, domboru falid. Kimagaslott az utcából, mint egy domb. Ellehetett róluk lefelé egész a „Szarvaskorcsmaig“. Felfelé a temető felé forduló útig. Az iskolakerti főallén végig, majdnem a vasútállomásig. Alig volt a napnak olyan szaka, hogy ezen a két hídon, — másként pletykadombon, — diák ne álldogált volna. Legnépesebb volt délben 12 és 1 óra között. Félelykor jött be az újhelyi vonat s az állomásról az iskolakerti főallén közlekedtek a várossal. A második csapat, amelyiknek az ebédideje 12-kor volt, már akkorra megebédelt, a harmadik csapat, — a legnagyobb diákok csapata, — egykor ebédelt. Ez a három ok tette népessé ebben az időben a pletykadombot.

A félelyes vonat esemény volt.

Aki végig nézte a bevonulók karavánját, megtudta: ki volt ma a városból Újhelybe? Melyik diákhöz jöttek be? Sőt még az évszakok rendjét is megismerhette. Ha baltás tótok jöttek: tél volt, favágók az erdőbe. Ha kalapácsos tótok: őszi, vagy tavasz kötörök az utakra. Ha kaszás, sarlós tótok nyár, aratók az alsóhatári tanyákra. Ámbár az évszakokat a hídon trónoló kollégiumi kofa, szül. Ször Mária, felszerelése is elárulta: ha pattogatott kuricát árult és az ülőkéje alatt vasfazékban eleven szentet tartott és a szoknyája zsebében pálinkás flaskót, akkor bizonyos, hogy tél volt. A tolcsvai cseresznye tavaszt, nyárelőt jelentett, mint ahogy a sülttök, szilva, szőlő, körte őszt. De lehet, hogy a pálinkás flaskót nem jól tudom, mert ez minden évszakot jelentett.

Jó ebéd volt a konviktusban: leves, hus, öntött pereg. Vasárnap Ámbár a levesben gersli. — a bádóg tányérra egy kanállal oda-
plattyintva: nyúlós, húzós, utálatos. A levest mi szedtük rá magunknak. Jól is laktam azzal a gerslivel, amit itt ettem 12 esztendő alatt úgy, hogy mai napig se tudok ránézni. Jólakottan bókuráltam ebéd után a fűvészkertben. Kerestem a Phisalis alcecengit. Meg is leltem: egy kis bokor, cseresznye forma bogyókkal. De hogy igen süttött a nap, a főallé felé cammogtam. Csakugy hemzseg rajta a sok diák. A pletykadomb is tele. Kis diák, nagy diák, teológus, jogász, mendikás, mint a méhkas száján a bogár rajzaskor. Rajzás is lesz itt itt nem sokára hazafelé, mert közel a nagyvakáció. Már a múlt héten pedellus örködött a VIII. osztály előtt. Írásbeli érettségi. Így világo-
sítottak fel a beavatottak. mikor csodálkoztam az új renden. A főallé vasút felőli részén is sűrűsödik a nép — félely, — bejött az újhelyi vonat. Egy csapat tót bántul, vidáman povedál, csosszanva jön a város felé. Fehér szőrnadrágu, hosszú lábú, nagy kalapu, borostás képű férfiak, rongyba csavart kaszákkal, batyukkal Ezer ráncu rövid szoknyás menyecskék. nagy lapos kontyokkal, megpakkolva, vihogva. Elöttük, mintha vezetné őket, begyeesen lépdel Imre Pista, fekete

bajuszkáju székely jogász, — sok huncutsággal begyében. Félrekacsint ravaszul a cimborákra, mintha mondaná:

— Ide bagózzatok csak, mi lesz itt mindjárt!

A fűvészkert közepén, — kis vasiácsos virágágyban kálvinista papi komolysággal áll és néz a kollégiumra Tompa Mihály szobra. Zsinóros atillája megfeszül a vállán. Mikor egy vonalba ér vele Imre Pista, „jobbra nézz“ t csinál felé katonásan, megemeli kis pörge kalapját, áhíatosan keresztet vett magára s még egyet kacsint huncutúl a cimborákra. Mikor a tótok érnek egy vonalba Tompával, az első hosszú lábu jobbra kanyarodik, letámasztja kaszóját a vasrács-hoz, leveszi zsiros kalapját hosszú hajáról, keresztet vet, összeszeti a kezét, letérdel a szoborral szemben, lehajtja fejét s a szája áhíatosan mozog. Az egész csapat utána s egy pillanat mulva körül-térdelik. Csak lehajtott fejeket, pirossal kivarrt hátakat, lecsüggedt kontyokat és kopott bocskortalpakat látni s valami áhíatos morgás száll száll a levegőben.

Tompa Mihály szobra pedig továbbra is komolyan néz a kollégiumra. Meg se látszik rajta, hogy eretnek is, magyar is . . .

~~~~~

Őszi éjen imádkozva.

Az ég beleng az ablakon :
nagy, csillaghímes lobogó
a hold a falra ömlik,
habja halk csobogó.

A hold halvány vizében
aranyhadjad remeg
s csak két csillag vakít már :
két csillogó szemed . . .

Kint bús fák bólogatnak.
Jaj, hogy halnak az évek!
Jaj, hogy hullnak az álmok! . . .
Két kezem összetéved.

A lelkemen a képed
bűvölve átoson
s már nem is tudom érted,
vagy hozzád imádkozom? . . . —

Képes Géza.

A mi halottaink.

Az ifjúság részvétét mindkét helyen Darányi Lajos búcsúbeszéde tolmácsolta.

Zelles Lajos.

Szeretett Tanárunk!

A távollevő főiskolai egyetemes ifjúság nevében mondok Neked búcsúzó köszönést.

Aki úgy szeretett, mint Te, az nem is halhatott meg máskor, csak a Szeretet ünnepén. Én mindig úgy gondolom, hogy azok a mennyből alászállott angyalok is. akik a legeslegelső karácsony éjtszakán örömhirt hirdettek s szeretetet árasztottak, úgy első nap 9 óra tájban tértek vissza az égi hazába.

Aki olyan szerény volt, mint Te, az nem is halhatott meg máskor, csak fagyos, téli időben és vakációs napokban, amikor nem ontják a virágot gondosan ápolt kertek és nem adhatja meg Neked a tanárok temetésének legékesebb, élő pataki diákokból font, könnytől harmatozó, halotti koszorút az Anyaiskola.

Aki olyan gyöngéd és figyelmes volt diákjaival szemben, mint Te, az nem is halhatott meg máskor, csak akkor, midőn ők távol, szeretve mosolygó szülői hajlékokban vannak. Így nem éri őket olyan hirtelen a lesújtó hír, így a kitérő fájdalmat vigasztalni tudják a testvérek mosolya és az édes anya csókja

Mégis bátran kijelentem, hogy Zelles Lajos, a pataki diákok szeretett földrajz és történelem tanára, rajtunk keresztül beleépültél a magyar jövődbe.

Sok földrajz- és történelemóra vár a Te iskoládból kikerült tanítványaidra is.

Mikor itt állunk megásott sírod szélén és az élő Isten vigasztalását vesszük ajkunkra, nem teszünk egyebet, mint földrajzórán vagyunk, hol az Isten országának földrajzát tanuljuk. Amikor pedig bátran hirdetjük, hogy nem örök a halál, hogy találkozunk, nem teszünk egyebet, mint történelemórán vagyunk, hol Isten országának történetét tanuljuk.

S amikor majd pataki diákjaid, akár mint a magyar haza katonái, akár mint a Jézus Krisztus jó vitézei leborulnak a szeretett magyar rögökre, hogy piros véruket ontsák ki, vagy fehér, alázatos imádságot rebegjenek: szintén nem tesznek egyebet, mint földrajz- és történelemórán vannak, hol alakul, nő a magyar térkép és fényesedik a magyar jövődő.

A főiskolán hitüzött gyászlobogót az aláhulló hópelyhek lassan belepték, hófehérré tették. Az általam idehozott pataki diákok áldó sóhajai így lepják el, így szépítsék meg gyászos koporsódat.

A nagy búcsúzáskor többet nem mondhatok: Zelles Lajos, nagy szeretetedért, ránk pazarolt, nekünk kibeszélt életedért halóporaidban is áldjon meg az Isten!"

Kovácsy Sándor.

Apáinknak Szeretett Tanára !

Amikor azok, kik legközelebb állottak Hozzád, már az utolsó búcsúval búcsúztak el Tőled, mi, a főiskola mostani egyetemese ifjúsága, most találkozunk először Veled. Amikor régi ismerőseid már kezdnek kitörülni ismerőseik hözül, mi akkor jöttünk össze nagyszerű bemutatkozásra.

Mi, akik sirod szélén állunk, az az ifjúság vagyunk, amelynek útját, mint évtizedek vallásánára, imádságos munkával Te is készítetted. Sokszor talán ismeretlen és idegen voltunk előtted. de az Uristen gazdaságát s a mi szeretett főiskolánk életerejét mindig az a különbség, értékekben és színekben való másszerűség, a meglévőtől a jobb felé való elhajtási szög nagysága méri, ami van a múlt és jelen között. Sokszor talán kalapmegemelés nélkül rohantunk el mellett, mert nem volt időnk hátra tekinteni, mert olyan epekedéssel várt minket a magyar jövő, mint ahogy Ti vártatok régen a magyar jövőt.

Az az ifjúság, amely sirodig elkísért. annyira hasonlít ahoz a sírhoz, amelynek a mélyén fekszel. Mi is áldozatot várunk és kapuja vagyunk egy dicsőbb jövőnek. Az életnek az a természetes rendje, hogy a test a sírba kerüljön. Az értékes emberi életnek az a hivatása, rendeltetése, hogy beletékozzolja, belepazarolja magát az ifjúságba. Az ifjúság az a postaláda, amely titkos jövőnkbe kézbesít ; az az egyedüli hadsereg, amely még a föld rablótanyáin keresztül is képes örökörtéket átcsempészni Isten országába! Csak az fekkhet le a halál sírjába, aki már magát beépítette az ifjúság életébe

Hogy Te ki voltál??... ezt mi nem tudnánk elmondani, de érezzük, hogy benne vagy az életünkben. Nem voltál olyan közel hozzánk, hogy beszéltél volna nekünk és olyan távol sem voltál, hogy Rólad beszéltek volna. Még tankönyveidben is életed csak úgy volt előttünk, mint ahogy a sziklák közötti magvetés, a sivatagban való kútásás fáradsága és nehézsége benne van az éhezőnek nyújtott kenyérben, a szomjúhozónak adott pohár vízben.

Egy kedves képet nem tudok elfelejteni. A múlt éven, amikor már földi szemeid igen elhomályosodtak, úgy mentél ki az utcára, hogy egy nálad lakó kedves diákok vezetett karodnál fogva. A Te temetésed egy ilyen, Isten színe előtt való összeölekezés. Összeölekezik a halott professzor és az élő ifjúság, az anyafölddé lett múlt és csirábaszökkent jövő.

Milyen jó, hogy itt nem az ember áll az emberrel szemben. Milyen jó, hogy így az örökkévalóság területén vagyunk.

Mi, a tanítványapák diákunokái, úgy köszönjük meg Neked, néhai Kovácsy Sándor, szerető munkádat, hogy hálát adunk Istennek, aki még a halálban is új kezdetet, életgyarapodást ad az övéinek.

Találkozás.

Nagy odahallgatással feszült a sokaság. A kitágult szemekben ott ült a lelki szomjúság és itta a sziklán álló roppant férfit. Barna alakja hozzáolvadt sziklatrónusához s állt komor, férfias erővel, mint a megrendíthetetlen isteni akarat. Delej áradt belőle. Minden arc egy-egy virágkehely, amely a lét, vagy nemlét tragikus kétségheesésével tárja oda szikkadt szirmait az életadó áramlás elé. — Mély bűnök voltak tisztulás alatt, amelyeken eddig csak kevesett mosott az egekig csapkodó próféciák félelmes folyama. Ősztönök dúltak a lelkek mélyén és fojtogatták a hófehér imagalombokat. Nagy várások voltak. Vártak valami jót, valami szent hófehéret. Jósolták a próféták s az ezeréves sötétségben botorkáló lélek izgatottan kereselt, mert érezte, hogy elég volt, hogy nem bírja tovább, érezte, hogy ő fényben és dicsőségben volt valamikor „a világ fundamentumának a felvetteése előtt,” hogy neki ez nem hazája, hogy eltévedt s hogy kell jönni a nagy Megtisztítónak, aki előtt megtorpannak a bűnök s kivirul a földön valami szent, csodálatos élet. — És a tudatalatti világ ott kavargott a maga egész fekete mélységeivel Keresztelő János előtt.

Felemelte kemény szavának hatalmas fejszójét. Fekete ostorával végigvágott az örvénylő mélységeken s belekiáltotta az Isten időközön át zengő üzenetét: „Térjetek meg, mert elközelített a mennyeknek országa. Én csak vízzel keresztellek titeket, de utánam jó az, akinek a saruját sem vagyok méltó hordozni, az majd keresztel titeket tőzzel és Szent-Lélekkel; akinek szóró lapát van a kezében és az ő gabonáját csűrbe takarítja, a polyvát pedig megégeti olthatatlan tőzzel!” Jeges dermedtség zuhant végig a lelkeken. Rémület torzult a vonásokon. Nézték arra a rettenetes férfira, akinek a szemeiben mintha magának az Istennek a haragja izzott volna. Roppant teste feszült izmokkal támasztotta a sziklát s fenyegető karja egy néma utalás volt az Isten felé.

S ebben a döbbenetes pillanatban felemelkedik a sokaság közül egy szelíd fehér ruhás alak. Magas, nyílt homlokkal és mélytűzű szemekkel odalépdél János elé. Fenséges találkozással egymásbamélyed a két férfi szeme. Valami megkondul a lélek mélyén. Egy hang, melyet ott hallottak valahol még az örökkévalóság elején a mindenség nagy vegykonyhájában, ahol a Teremtő Úr Isten világokat átölelő gesztusokkal rakta össze és választotta külön az egyneműt és a különeműt. Titokzatos csengések szakadtak föl bennük, megsejtik a végtelent s a két lélek egy nagy, boldog harmóniában összecsendül. — És lehanyatlik a haragos ököl. alázatba hajlik a dacos fej, az Istenben való béke boldog ragyogása tündöklök az imént még haragot cikázó szemekben és megántorodnak a sziklakemény lábak: „Uram, nem vagyok méltó . . . nekem kell általad megkeresztelkednem s te jösz én hozzám . . . ?“

Ijedt, csodálkozó moraj suhan át a sokaságon — s még akkor sem értik a prédikáció nagyszerű nyitányát: „ . . . elközelített a mennyeknek országa!”

Hubay Lajos.

A damaszkusi uton.

(Egy darab lelki fejlődés történetéből.)

Lelki fejlődés: titokzatos, láthatatlan erők átalakító hatása az ember benső életében. Olyanok vagyunk egymásnak, mint a hétpeccséttel lezárt titkok: látjuk a hulló könnyeket, de mi van a szemeken belül? Felénk peregnék a kacagás gyöngyszemei, de mit takarnak, mit rejtegetnek azok?!... Mi hát az ember?... Északfok, titok, idegenség?... Benn ül az ember a maga csigaházában, hártját sző a kíváncsiszemekek elé és befelé hullnak a könnyek, míg kívül, torz mosolyra rándul az arc és eltemetődnek a problémák. Hiszen azt az érzékeny csiga-testet, amelyet léleknek nevezünk, annyi sértés érte már, amikor bizakodó csápjáival kitapogatott a világba. Szegény *mimóza-lelkek*, hányszor zúdult felétek durvaság, megnemértés, visszautasítás, hányszor megfagyott az életbe induló diadalmas reménység...

... Titkon ajiómat behajtva!... Olyan jó is befelé fordulni néha és odakiáltani a nem ismerőknek: nem igaz, nem igaz!... „A lelkeket bús álarc takarja.“ Mit tudod te, mi van itt belül, be akarsz skatulyázni, szabályok, törvények korlátai közé szorítani!?... Nem bírsz, nem bírsz!... Nem vagyok törvényszerű, nem vagyok olyan, mint más, Nem büszkeség ez, hanem harsogó jajkiáltás, az egyedül valóság jajkiáltása! Ismersz!? Látod, hogy élem én is azt az életet, amit te jobban, vagy rosszabbul, de mind ez csak forma, alak, a lényeg nem voltam! Botránkozást látsz bennem?!... Nem én voltam, nem én látható Két én harcol bennem, melyik az igazi? Te tudod?...

Hatodikos gimnazista voltam. Nagyfejű, komolykás, magababúsuló gyerek, aki halálosan komolyan vettem ezt az életet és nem mentem el szólanul az Élet problémái mellett. A szomszédos lelkem möhön kereste a kielégülést és valami nagyot vártam. Éreztem, hogy erők dúzzadnak bennem, valami szent vívódás kúszált bele az életembe és tétova tanácstalanságban bugyogtak elő belőlem a forrongás mérges gázai: Vártam valakit, aki odaáll mellém és megfogja a kezemet, szeretetet, meleg szeretetet sugároz a lelkembe és mit találtam? Gyanut, visszautasítást, bántó kacajt és sajgó sütéseket a lelkemen. Dac termelődött ki bennem ott, ahol a csodás kibontakozások gyenge szirmát lecsípte a dér. „Az ember-erdők bús homályát jártam, sebzett a tüske és karcolt az ág s nem volt, ki vállalt vállamnak vetette: mellettem nem volt soha jóbarát!“ Vád ez?... Istenem, dehogy, csak fájdalmas rezignáció, magam keserve!...

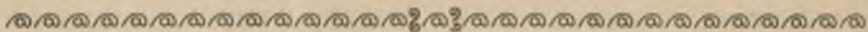
És visszavonult a lelkem a csigaházikóba... Elcsitult a forrás, de tiszta bor helyett valami zavaros löre lett az erjedő mustból, mely húzta lefelé a lelkeket. És mégis — Istenem, de csodálatosak a Te utaid — nem poshadt meg a hallgató löre, *kellett* jönni egy katasztrófának, amely, mint a villám belevágott a lústa tömegbe s az őrült felrobbanás kidobta a salakot mind. Egy év, de hosszú idő s mikor a visszautasított álmaim magamba vonulva a pantheizmus utvesztőjébe torkollottak, megláttam egy fiatal lányt, aki a Bibliát olvasta.

Meghökken a lábom, a szilajságom támadásra indult és az a gyenge teremtes szembeszállt velem és harcolt úgy, ahogy még férfit se látam harcolni soha. Es legyőzött, nem ő, hanem akivel rajta keresztül harcba keveredtem, „Saul, Saul, mit kergetsz engem? Nehéz neked az ösztön ellen rugódoznod!”

És megvakultam arra nézve, ami eddig körülrajzolt és megnyitak szemeim az Isten titkai előtt. As örökkévalóság vizei zúgva áradtak felém s az éjszakáim vad lázadozásában, szörnyű tépelődések után felragvogott életem egén a kereszt. In hoc signo vinces!... Hála, hála Neked Isten, aki örökkévaló akaratodat átárasztod minden elbástyázottságon és visszarántod a Damaszkusba induló Saulokat!... Istenem, azóta évek rohantak el felettem, az a kis lány is asszony már, a fehér kis falucska áldott, szelid lelkű papnéja. Én is itt állok, Úram, a Te megragadott Saulod, új kibontakozások előtt. A feléd induló utakat rovogattam azóta, meg-megbotolva, megtántorodva, de mindig előre!... Úram, Te viszed a lábaimat, azóta tudom, mindig is Te vitted, Te állítottál bele a Te vetésedbe, Te adod a munkateret, Te adod az új erőt és te adod az áldást is. Pál plántál, Apollós öntöz, de Isten adja a növekedést!...

Lelei fejlődés? Isten csodálatos, átalakító hatása az emberi léleken. Olyanok vagyunk Isten előtt, mint nyitott könyv. Ismersz? ugye nem, de ha ismered az Istent, nem a külsőt látod bennem, akkor a szemed átüti a formát és megérzed, hogy „benn Vesta-lángu tüzek izznak,” melyekben benne izzik már a Jövő ragyogása, mert minden tétovázásban, minden vergődésben, megroggyanásban Isten gyúrja a lelkemet, hogy a vész alól kitetszik már az új, a diadalmasan megelkenedő Szépség!...

Komáromy Sándor

Egyleti élet.

A Kálvin János-Egyesület dec 18 án tartotta első rendes gyűlését a tanítóképző-intézet egyik termében. A teológus és képzős ifjúság nagyjelentőségű s mindkét részről tervszerű, komoly munkával iparkodik az egyesület tagjait előkészíteni arra a magasztos hivatásra, amelyre a Mindenható állította őket. A gyűlés műsora a következő volt: Ének. 98. dicséret. Imádkozott és írásmagyarázatot tartott Csathó József teológus. Ábrányi Emil: Keresem az Istent. Szavaltta Szabó Zoltán tanítónövendék. — A gyűlés kö

zéppontját Demcsák László tanítónövendék: „A jellemnevelés feladata, módjai és eszközei”-ről felolvasott értekezése képezte. amely hosszantartó eszmecsereit indított meg a kör tagjai között, Végül Szilágyi László, Dóbisz István, Rezessy László és Benyhe Lajos tanítónövendékek vonós-negyessel emelték a gyűlés hangulatát Az összejövétel a 183. dics. 1—2. v.-nek eléneklésével és imával ért véget. Hisszük, hogy egy lépéssel előbbre vittük Annak ügyét, Aki elhivott bennünket!

Hirek.

Zsoldos Benő bpesti kir. ítélőtáblai bíró, lapunk egyik leglelkesebb barátja b. leveléből hálásan idézzük ezt a sokatígerő gondolatot: „Szívesen látnám s velem együtt mindannyian, ha a régi pataki diákok időnként hasonló közleményeket irnának a „Közlöny” hasábjain. Ezeknek bizonyos kulturtörténeti jelentősége is volna. Nem jó lenne ez irányban valamely lelkes felszólítást intézniök a „Közlöny” minden egyes számában? Én azt hiszem, annak lenne eredménye.”

Annyira életrovalónak találjuk ezt a bennünk is régen élő gondolatot, hogy egyszerű fölvetésétől is teljes eredményt remélünk. Mindössze két hozzáténnivalónk van. 1. Nagyon örülünk, hogy ez a gondolat épen az öregdiákok köréből indul ki. ebben a határozott formában és sietünk kijelenteni, hogy ennek a mi részünkről nem hogy akadálya lenne, hanem programmunk lényeges és továbbépítendő részének ismerjük 2. Úgy, hogy egyenesen meg merjük kérni erről a helyről a Pataki Diákok Országos, de különösen a budapesti Szövetségét, hogy a lapunkkal való kapcsolat kiépítésének gondolatával való foglalkozást illessze be tervei közé. (Gondolunk pld. a budapesti Szöv. egyik estélyén „Az Ifj. Közlöny a pataki diákéletben” c. előadásra, amely a történeti áttekintés mellett a jelen és a kellő helyzettel is foglalkozna s amelynek megbeszélésében szerkesztőségünk is örömmel venne részt.)

Halálesetek. Zelles Lajos fő gimn. r. tanár dec. hó 25 én 53 éves korában elhunyt. Temetése 27-én délután volt. — Kovácsy Sándor nyug. főgimn. tanár f. hó 9-én 79 éves korában elhunyt. A főiskolát 34 évig szolgálta, de a 19 év alatt is, míg nyugalomban volt, résztvett annak ügyei vezetésében. Temetése f. hó 11-én d. e. volt.

Félévi osztályozás febr. első két napján lesz, mikor is erre való tekintettel a tanítás e két napon szünetelni fog.

A volt „Pataki Diákok Szöv.”-e az internátus ügyében a pénzügy- és a közoktatásügyi miniszter urak előtt nagyobb szabású deputációval szándékszik megjelenni jan. 24 én. Ez alkalommal kérni fogják ismételten az egyházkerület által határozatilag kimondott is-

kola typus megvalósítását, az internátusi segélyek megadását, a tanítóképző-intézet sürgős átkapcsolását és egy megfelelő, a főisk. ifj.-hoz méltó sporttelep létesítését — A főiskolai internátus épületei közül két gimnáziumi és egy theologiai épületre a tervpályázat elkészítésére három kiváló építész mérnököt a legrövidebb időn belül fel fog kérni az erre felhatalmazott bizottság, úgy, hogy remélhetőleg a két gimn.-i internátus építése már a tavasz folyamán megkezdődik.

A főiskolában vasárnaptól kezdve szabadegyetemi délutánok tartanak hetenként. Az első előadást Novák Sándor gimn. tanár tartotta Petőfi eltűnése körülményeiről. Az előadásban a Főiskolai Kórus és zenekar is részt vett. — Népművelési előadások a Gazdakörben is

folytak; Főiskolánk két tanára vett részt itt előadásával. Elekes Imre gimn. ig.: „A Főiskola jelentősége községünk életében“ c. tartott értékes előadást. A kérdést erkölcsi, szellemi s gazdasági vonatkozásaiban kifejtve. Dr. Szabó Sándor ny. jogakadémiai tanár a „Rádió“-ról tartott népszerű előadást s egyben a rádiót be is mutatta keret antenna segítségével.

Febr. 2 án lesz a tanítónövendékek bálja. A képző ifjúsága szokásaihoz híven ez évben is lázasan készülődik hangversennyel egybekötött táncmulatságára. A nívós műsort és a hangulatos táncmulatságot minden évben a legnagyobb siker koronázza. Ez évi műsora a következő lesz: 1. Erkel F.: Hunyady László operanyitány Zongorán játsszák Gosztonyi János és Vincze Antal V. éves növendékek. 2. a) Metz A.: Ballada. b) Magyar népdalok. Éneklé az Ifj. Énekkar. 3. Tschai-kowszky: a) Barcarolla. b) Humoreszk. Zongorán játssza Vincze Antal V. é. t. n. 4. a) Beethoven: Menuett. b) Bocherini: Menuett. Vonós négyes. Hubay László III. é. t. n. (I. hegedű), Dóbisz István II. é. t. n. (II. hegedű), Záborszky Géza V. é. t. n. (viola) és Angyal László III. é. t. n. (celló). 5. Liszt F.: Campanella. Zongorán játssza Gosztonyi János V. é. t. n. 6. a) Witt T.: A könny. b) Magyar népdalok. Éneklé az Ifj. Énekkar. 7. Meyerbeer: „Próféta“ induló. Játssza az ifj. zenekar. A hangverseny után tánc reggelig.

Sublegatióba menőket ezentúl vallási, erkölcsi s előmeneteli szempontból megbírálja a tanári kar s számukra is electiót csinál. A főiskola látja a jótétemény nagysá-

gát, mit ezáltal is kap az egyházközségtől, az arra érdemeseket akarja tehát e nagy jótéteményben részesíteni.

Nagyszabású műsoros estélyvel egybekötött táncmulatságot rendez az „Erdélyi Önképzőkör“ ifjúsága február 9 én. E szép sikertűnek ígérkező műsoros est és táncmulatság iránt már hetekkel ezelőtt is élénk érdeklődés mutatkozott, mert az ifjúság felkérésére az est műsorán *Komáromi János kiváló írónk, a Petőfi és Kisfaludy Társaságok r. tagja, az „Önképzőkör“ egykori ifjúsági elnöke is szerepelni fog.* (Komáromi János „Egy régi Önképzőkör“ címmel fogja megtartani felolvasását.) *Képes Géza* — lapunk minden olvasója által jól ismert s közszeretettben álló fiatal költő-barátunk, ki még tavaly Körünk lelkes tagja volt — saját verseiből fog szavalni. Sok kedves percet ígérnek a *B. Szűcs Ferenc ének- és zenetanár* úr vezetésével szereplő vegyeskar és zenekar számai is. Reméljük végül, hogy a *Lampérth Géza „Főhadnagy úr sarcol“* c. egyfelvonásos darabjának az előadása sok kellemes, búfelejtő mosolyt fog ajándékozni a megjelenőknek, kiket ez úton is mennél nagyobb számban szeretettel hív és vár az az Önképzőkör ifjúsága.

A gimn. leánytanulók testnevelési órái megkezdődtek. Ezentúl ők is rendszeres testnevelésben részesülnek.

A Főiskolai Kórus december hó 16-án nagyon jól sikerült hangversenyt rendezett. Az itt történt felülfizetéseket ezúton hálásan nyugtázza az elnökség. Dr. Mátyás Ernő 5 P., Dr. Rácz Lajos 4 P., Dr. Gulyás József, Kolozs Richárd, ifj. Csajka Endre, ifj. Kóky Kun

Dániel 2—2 P., Darányi Lajos 3 P., Sztruhala Antal, Dobozy István 1'50—1'50 P., Szabó Zoltán, Szilágyi Benő, Boross Károly 1—1 P. — Jegyüket megváltották: Marton János, Janka Károly 5—5 P., Zsiros József 4 P., Fischer Lajos 3 P., Kazinczy Gábor, Harsányi Gusztáv 2—2 P. Külön ki kell emelnünk Fürjész József amerikai magyar testvérünket, Fürjész Béla kollegánk édesatyját, aki jegymegváltás címén 5 dollárt küldött (28'60 P.), a hozzánk érkezett levelében pedig közli, hogy a legközelebb rendezendő hangversenyünkön személyesen is részt fog venni. meghozva az Amerikából való ideutazás áldozatát csak hogy meghallhassa a 308 éves híres Kórust. A pataki diákoknak és a Kórusnak nemes szívű barátját, példás adományát ez úton is illesse meleg köszönetünk.

Gazdag programmal tartja meg ebben az esztendőben a Magyar Evangéliumi Ker. Diákszövetség szokásos téli konferenciáját Budapestén X. Család-u., 8. sz. alatt febr. 2—4-ig, melynek központi gondolata a magyar kérdés. *Révész Imre, Kapi Béla, Czeglédy Sándor, Forgács Gyula, Muraközy Gyula, Dr. Mátyás Ernő, Szönyi Sándor* is szerepelnek a többi illusztris előadó mellett a programmon. Jelentkezési díj diákoknak 2 P., másoknak 4 P., étkezési díj napi 2'50 P., szállás díj napi 60 fillér. Bővebb felvilágosítást ad a Szövetség Központi Irodája (Budapest IX., Üllői-út 19., II., 4.)

Korcsolyapálya. A gimn. ig. a testnevelési tanárral együtt az ifjúság részére külön korcsolyapályát tartat fenn, melynek használati díja annyi, amennyibe a fenntartása kerül. Diákok számára napi jegy ára 20 f., idényjegy 2 pengő. Az iskolához, vagy a diákokhoz tartozó idegenek számára napi jegy 30 f., idényjegy 3 pengő. E munkában az iskola a közíg. hatóság részéről semmi támogatásra, sőt sok tekintetben akadályozásra talált, mely nehézségek leküzdése még ma is folyamatban van.

Köszönettel nyugtázzuk a következő előfizetéseket: Dr. Nagy Péter Veszprém 10 P. Dr. Szabó Bertalan Bpest 8 P. Verebélyi Dezső B. Sémjén, Dr. Bényey Károly Gödöllő, Kisfaludy László Spatak, Janka János Gégény, Pétery Ica Mezőcsát, Korocz József Turanagyfalu, Bertók Béla Munkács 5—5 Pengő. Maklár Sándor Budapest, Dr. Pallay Sándor Bpest, Sulyok József Pécs, Nádházy Bertalan Diósgyőr, Rácz Endre Ond, Dr. Margitay József Bpest. Sütő Kálmán Tiszaluc, Elek József Sajóbáony, Csabay István Kiskinizs, Tarpay Zsuzsanna Miskolc. Kurucz Lajos Forró, Kósa Szabó Pál Mád, Saárközy Lajos Korlát, Bertók János Budapest és Györy Kálmán Erdőhorváti 4—4 Pengő. Szilvássy Jenő Hernádbúd 4'02 Pengő. Kiss László Veszprém, Kiss Pál Sámuel Bpest, Kovács Béláné Füzéradvány 2—2 P. Br. Vay Elemér Alsózsolca 1'50 Pengő.

A kiadóhivatal üzenetei.

E. J. Sajóbáony. Az előfizetés erre az évre szól. A szeptemberi számban a múlt évi előfizetési nyugtázást hoztuk, mely kimaradt a júniusi számból.

„Emmaus F“ Sopron. A cserepéldányt elküldtük. Lapjukat várjuk

Kérjük kedves Olvasóinkat, akik lapunkat járatták, előfizetéseiket szíveskedjenek beküldeni.

Kitüntetve Budapesten 1920-ban.

Czeisler Izidor

divatáruháza

Sárospatak

(a Kossuth Lajos-utcán)

Állandó raktár: férfi-, női- és gyermek-harisnyák, zoknik, sapka, kalap, ernyők, katonai cikkek, csipkék, rövid-, és költöttárak, illatszerek, pipere, férfi- és női fehérneműk.

Csicsery József

cserépkályhaüzeme

Sárospatak

mely Zemplénavarmegyében
a legrégebb és legnagyobb.
Alapították 1802-ben

Készít a sárospataki legfinomabb tűz-
álló kaolinnból a legújabb modern stíl-
ben és kivitelben mindenféle színben
és nagyságban cserépkályhákat, kan-
dallókat és takaréktűzhelyeket. - To-
vábbá ócska kályhajavítások, átra-
kások vidéken is gyorsan és pon-
tosan eszközöltenek

Kályhámért 10 évi Jótállást vállalok
Olcsó árak! Előzékeny kiszolgálás!

A m. kir. Koronaörség szállítója!

Cím:

Csicsery József, kályhás
Sárospatak

Koncz Ferenc

angol és francia cipész

Sárospatak,

(a református templomközben)

Megrendelésre készít elsőrendű
férfi és női cipőket, csizmákat,
varrott és szegezett talppal a leg-
egyszerűbttől a legfinomabb ki-
vitelig, melyekből állandó raktára
is van. csakis elsőrendű anyagból,
szolid árak mellett. Javítások gyor-
san és gondosan eszközöltenek.

MOLNÁR JÓZSEF

ÚRI ÉS NŐI

FODRÁSZ SÁROSPATAK

(Rákóczi uccán, a ref.
egyház épületében.)

Pontos kiszolgálás

**Diákság részére
kedvezményes árak!**

Legszebb ajándéktárgyak nagy választékban!

Joggal mondja az angol:
„Time Is Money”
(Az idő pénz.)

FONTOS Önnek, hogy tudja a pontos időt?

Keressen fel még ma és **kérje az „én” órámat** 3 hónapi próbaidőre. Meg fog győződni arról, hogy lehet olcsón és mégis **megbízhatóan pontos órája.**

Órák, mindennemű ékszerek, dísz tárgyak, valódi ezüst evőkészletek **kedvező részletfizetési feltételek mellett** kaphatók.

Spitz Pál

órák és ékszerész, Sárospatak.
Vidékre **választékoit** készséggel küldök!!
Varrógépek és eredeti **Steyer Vaf-**
fenrad kerékpárok gyári raktárral

Fodrász-

és borbélymunkák

legpontosabban eszközöltetnek

Sárospatak.

☞ a Potikaközben. ☞

Dobozy István

*a diákság felkarolt borbély és fodrász-
mesterének modern műtermében.*

40 év óta áll fenn

**id. Szepessy István
sütődéje.**

Sárospatak legrégebb, legked-
veltebb péküzlete.

Minden nap friss

**péksütemények,
fehér és barna kenyerek.**

Nyomatott a ref. főiskola könyvnyomdájában Sárospatakon.